

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 36/2013

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Jon Olav Holvik

Klagen gjelder: Krav under forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om
særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 12. mai 2014

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Trond Jørgensen

Konklusjon: SPKs vedtak stadfestes. Saksomkostninger for
klageomgangen dekkes delvis.

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, født ██████████, heretter kalt skadelidte, deltok i ██████████ i perioden ██████████ til ██████████. Han er 50% uføretrygdet.

Ved brev av 15. september 2010 ble det fremsatt krav om kompensasjon for psykiske og fysiske belastningsskader etter ██████████. Vedtak fra Statens pensjonskasse (SPK) etter 35 G-ordningen er datert 13. juni 2012. SPK la til grunn at skadelidte mest sannsynlig ville ha blitt varig ervervsmessig ufør med en uføregrad tilsvarende 50 % selv om ██████████ i XXXXXXXX tenkes borte. Ettersom det skulle foretas en lempeligere vurdering av bevisene, kom man likevel etter en helhetsvurdering til at det var grunnlag for å innvilge kompensasjon for en varig ervervsmessig uføregrad tilsvarende 25 %. Vedtaket fra SPK ble stadfestet i vedtak fra Klagenemnda av 21. september 2012.

Advokat Holvik har etter utvidelsen av ordningen til 65 G, fremsendt nytt krav til SPK der det gjøres gjeldende at skadelidte har krav på kompensasjon tilsvarende 25 % av 65 G. SPK har behandlet saken etter forskriftens del II (65 G). Skadelidte fikk ved SPKs vedtak av 2. oktober 2013 avslag på krav om kompensasjon tilsvarende 25% av 65 G. SPK la til grunn at skadelidtes ervervsuførhet i all hovedsak skyldes fysiske skader, og ikke den psykiske lidelsen. Skadelidte har i brev av 23. oktober 2013 påklaget vedtaket med den begrunnelse at hans ervervsmessige uførhet skyldes psykiske skader fra tjeneste i ██████████. SPK har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og saken er sendt frem for klagebehandling.

Skadelidte deltok i ██████████ i den første ██████████-kontingenten fra Norge i ██████████ som sanitetssoldat. Skadelidte har opplevd flere dramatiske situasjoner. I den forbindelse vises det særlig til at troppen han var en del av, ble beskytt. Her befant han seg bare noen meter unna da en annen norsk soldat ble skutt i beinet. Videre var han med på å behandle sårede soldater. Skadelidte opplevde også en annen belastende hendelse der noen gjetere hadde utløst miner, og han befant seg i umiddelbar nærhet. Det var vanskelig å komme frem til de skadde ettersom de befant seg i et minefelt, og de måtte bruke helikopter for å fire en sanitetsmann ned til de skadde. De klarte å redde en hardt skadet gjetter, men de øvrige 3-4 gjeterne døde.

Skadelidte har i etterkant av utenlandstjenesten fungert i arbeidslivet og drevet frisørsalong. Det fremgår av spesialisterklæringen fra dr. Østrem at skadelidte har opplyst at han ikke hadde nevneverdige vansker med dagliglivets aktiviteter eller arbeid i den første tiden etter hjemkomsten, og opplevde at han skjøttet sitt arbeid godt og hadde mye å gjøre. Han har vært en del sykemeldt på grunn av diverse fysiske plager, i 1992, 1997–1998, samt i 2002 og 2007. Disse fysiske skadene dreier seg om ryggplager, leddplager og spiserørssykdom. I tillegg har han hatt to brokkoperasjoner. Skadelidte ble innvilget uførepensjon fra NAV med en varig ervervsmessig uføregrad på 50 % fra og med 1. desember 2007. Skadelidte har i ettertid gått av med AFP, men jobber fremdeles i frisørsalongen nesten daglig.

SPK innhentet i forbindelse med sitt vedtak av 13. juni 2012, en medisinsk erklæring fra spesialist i psykiatri dr. Anne Christine Østrem og en spesialisterklæring fra spesialist i nevrokirurgi, dr. med. Ole Jørgen Kirkeby. Det er avgitt tilleggserklæring fra dr. Østrem etter

at dr. Kirkebys erklæring forelå. Det er ikke fremlagt ytterligere medisinsk dokumentasjon i saken i forbindelse med 65 G-saken.

For klagenemnda møtte verken skadelidte eller hans advokat. Saken er grundig redegjort for gjennom det skriftlige materialet. Det er her lagt ned anførsel om at skadelidte har krav på 25 % kompensasjon etter 65 G-ordningen.

2. Klagenemndas vurdering

Nemnda har ved behandlingen av saken bestått av tre medlemmer. Nemnda er i utgangspunktet satt med fire medlemmer i hver sak. Forut for nemndsmøte fikk et av medlemmene et uventet forfall, noe som medførte at det ikke var tid til å innkalle varamedlemmet. Ingen av de øvrige møtende medlemmene fant det betenkelig at saken ble behandlet, og nemnda var derfor beslutningsdyktig, jf. forskrift om klagenemnda § 8 annet ledd.

Det er lagt til grunn som ubestridt av partene at skadelidte har en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøringen i [REDAKERT]. Saken har tidligere vært fremmet for klagenemnda med krav etter 35 G-ordningen. Spørsmålet var da om skadelidte var påført en varig ervervsmessig uførhet som kunne tilbakeføres til den tjenesterelaterte psykiske belastningsskaden, utover de 25 % som alt var kompensert, eller om andre forhold har medvirket slik at han ville ha falt ut helt eller delvis uansett. Nemnda fant den gang ikke grunnlag for å tilkjenne skadelidte erstatning utover det SPK hadde tilkjent, 25% av 35G.

Spørsmålet nå er om skadelidte oppfyller de vilkårene som oppstilles etter forskriften § 4a og dermed tilkommer ytterligere erstatning etter 65G-ordningen. Det forutsetter at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at skadelidte har pådratt seg en varig ervervsmessig uførhet som kan tilbakeføres til den tjenesterelaterte psykiske belastningsskaden. Det er den skadelidte som bærer bevisbyrden for at den psykiske belastningsskaden er en nødvendig betingelse for skadelidtes ervervsuførhet.

Det er i forbindelse med klagen ikke fremlagt noe ny dokumentasjon. Saken står således bevismessig i samme stand som da nemnda behandlet saken under 35G-ordningen. Nemnda stadfestet den gang SPKs vedtak om 25% av 35G basert på en lempeligere vurdering av bevis. Skadelidte fremsto med massive somatiske lidelser som hadde dannet grunnlag for 50% uførepensjon. I tillegg hadde skadelidte gått av med 50% alderspensjon (AFP). Skadelidte arbeidet stadig nesten daglig. Det fremkommer av sakens dokumenter at skadelidtes situasjon er tilsvarende nå, med 50% uførepensjon, 50% alderspensjon og stadig samme yrkesaktivitet.

I et brev av 8. mai 2014 anfører skadelidte at et er urimelig å tillegge erklæringen fra dr. Kirkeby vekt, idet dr. Kirkeby utelukkende bygger på skriftlig dokumentasjon, og ikke har hatt noen direkte konsultasjoner med skadelidte. Skadelidte viser til nemndas uttalelse fra i sak 28/2011, hvor det heter:

«Dr. Kirkeby som er spesialist i nevrokirurg og som ikke har undersøkt skadelidte konkluderer på sin side med at «det er mindre sannsynlig at hans psykiske lidelse er årsak til vedvarende arbeidsuførhet». Med bakgrunn i at fire psykiatriske sakkyndige som forutsetningsvis har bedre forutsetninger for å uttale seg om virkningene av psykiske belastningsskaders betydning for ervervsevnen har konkludert med omfattende invaliditet, finner nemnda at en må se bort fra dr. Kirkebys vurderinger på dette punkt».

Nemnda viser til at saksforholdet i sak 28/2011 skiller seg vesentlig fra denne sak. I sak 28/2011 forsvant skadelidtes somatiske plager etter at han ble operert, og nemnda fant det ikke sannsynliggjort at det deretter forelå noen plager av fysisk art som hindret skadelidte i å gå tilbake i arbeid på vedtakstidspunktet. Dr Kirkeby uttalte seg i den anledning om de psykiatriske vurderingene. I nærværende sak er det imidlertid klart at skadelidte har massive fysiske plager som har direkte innvirkning på hans yrkesutøvelse og medført 50% uførepensjon fra 1. desember 2007. Dr. Kirkeby har vurdert de somatiske plagenes betydning for skadelidtes ervervsevne, noe som åpenbart ligger innenfor den sakkyndiges kompetanseområde. Hans konklusjoner understøttes av sakens øvrige bevis

Skadelidte har objektivt konstaterbare somatiske lidelser som er vel forenlig med hans yrke som frisør, og plagene har rent faktisk dannet grunnlag for uførepensjon. I forbindelse med behandlingen av 35 G-saken, opplyste skadelidte at han arbeidet i frisørsalongen 3-4 dager i uken avhengig av dagsform, og at jobben som frisør bidro til en livskvalitetsmessig forbedring. Det vises for øvrig til nemndas premisser ved behandlingen av saken etter 35 G-ordningen. Nemnda finner ikke holdepunkter for at skadelidtes psykiske plager har hatt innvirkning på hans ervervsevne.

Nemnda finner etter dette at skadelidte ikke har sannsynliggjort at de psykiske plagene han ble påført som følge av tjenesten har hatt betydning for hans ervervsevne.

SPKs vedtak blir etter dette å stadfeste.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for klageomgangen stort kr 13.406.25 inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 5 timer og 30 minutter. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Nemnda bemerker at det ikke er fremkommet noen nye opplysninger i forbindelse med 65G-saken, og klagen er innholdsmessig identisk med klagen som ble fremsatt i forbindelse med 35G-saken. Etter en skjønnsmessig vurdering finner nemnda at rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning saken ikke skal overstige to timer.

3. Konklusjon

Vedtaket fra SPK stadfestes.

Utgifter til juridisk bistand i anledning saken dekkes delvis.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 10. juni 2014

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder